

tr. zák. přestává krádež a zpronevěra býti trestnou, když pachatel z účinné lítosti, třeba k naléhání poškozeného, sám, nikoli však jiný za něho, všechnu škodu ze skutku jeho vzešlou napraví prve, než soud nebo jiná vrchnost o provinění jeho zví. O provinění po rozumu tohoto zákonného ustanovení zví vrchnost, když jí byl někdo oznámen pro čin, přičící se trestnímu zákonu, tedy pro krádež nebo pro zpronevěru, při čemž stačí ovšem i sdělení vzdálených pŕtahů o takovém činu. Jinak jest však tomu, zví-li vrchnost o pouhém nepořádku neb o pouhém kárném provinění podřízeného zaměstnance, t. j., jsou-li skutečnosti nebo pŕtahy, o nichž vrchnost zví, takového rázu, že nevzbuzují u vrchnosti ani vzdáleného podezření trestného činu zaměstnance, nýbrž že vrchnost v oznámeném »provinění« může podle okolností případu spatřovati toliko nepořádnost nebo jinaké provinění zaměstnance, podléhající případnému kárnému stihání. Napadený rozsudek v této příčině pouze zjišťuje, že vrchní přednosta kanceláře Josef S. učinil o svém nálezu — totiž o zjištění, že na odvolacích spisech v zásuvce a na stole obžalovaného nalezených scházely kolk y za 425 Kč — ihned hlášení presidentu krajského soudu, k němuž se za chvíli po té dostavil obžalovaný a prohlásil, že jest ochoten veškeru škodu nahraditi a že svoluje, aby příslušný peníz byl strhnut s jeho platu, a že téhož dne asi o 12. hod. dopolední složil v presidiu krajského soudu 435 Kč, z nichž mu bylo 10 Kč vráceno. Rozsudek neřešil tudíž otázku, zda president krajského soudu oním hlášením podle jeho obsahu, vlastního vidění a svého nazírání na věc zvěděl o »provinění« obžalovaného ve smyslu právě vytčeném, totiž o jeho trestném činu, či toliko o nepořádnosti neb o kárném poklesku. Otázka ta jest však rozhodující pro správné posouzení věci s hlediska §u 187 tr. zák., neboť, nahradil-li obžalovaný škodu dříve, než president krajského soudu zvěděl o jeho obecnoprávně trestném provinění, nastala tím jeho beztrestnost po rozumu tohoto zákonného ustanovení. Ježto tedy podle toho, co právě uvedeno, bylo trestního zákona v neprospěch obžalovaného nesprávně použito (§ 281 čís. 9 a) tr. ř.), bylo rozsudek ve výroku, odsuzujícím obžalovaného pro zločin zpronevěry podle §u 181 tr. zák., jakož i ve výroku o trestu a dalších výrocích ve smyslu §u 290 tr. ř. z moci úřední jako zmatečný zrušiti, a, ježto v napadeném rozsudku nejsou zjištěny ony skutečnosti, které při správném použití zákona v naznačeném směru měly by býti základem nálezu, uznati podle §u 288 čís. 3 tr. ř. dále právem, jak se stalo. Shledá-li nalézací soud při novém projednání věci, že nenastala beztrestnost obžalovaného pro účinnou lítost, bude se mu zabývati také otázkou subjektivního zavinění obžalovaného a učiniti i v tomto směru potřebná zjištění, kterých se zrušenému rozsudku rovněž nedostávalo.

Čís. 2503.

»Nadržováním« ve smyslu §u 485 tr. zák. jest každé jednání, jímž postavení věřitele může býti zlepšeno oproti postavení, jež by měl v úpadkovém nebo vyrovnávacím řízení, kdyby k onomu jednání nebylo došlo.

Trestnost takového jednání není vyloučena ani tím, že snad jde o jednání podle příslušných zákonných předpisů neplatné nebo právně neúčinné a že mu za řízení úpadkového nebo vyrovnávacího lze s úspěchem odporovati.

(Rozh. ze dne 9. října 1926, Zm II 38/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 18. srpna 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem úpadku z nedbalosti podle §u 486 čís. 1 a 2 tr. zák. a přečinem nadřování věřitelům podle §u 485 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř. namítá zmateční stížnost, že tím, že obžalovaný podepsal Vilému P-ovi a Arnoštu Š-ovi prohlášení ze dne 25. února a ze dne 13. dubna 1924, tito jeho věřitelé nenabyli k věcem, na něž se prohlášení vztahovala a které zůstaly i nadále v držení obžalovaného, ani práva vlastnického ani zástavního ani vůbec jakýchkoli jiných práv a že nebyly jim tudíž obžalovaným poskytnuty takto žádné výhody oproti ostatním věřitelům, kteří nemohli důsledně oním jednáním ani býti poškozeni. Podle názoru zmateční stížnosti mohlo by se jednati nanejvýše o pokus přečinu podle §u 485 tr. zák., který by se však zároveň vzhledem k oné své nezpůsobilosti, poškoditi jiné věřitele, jevil beztrestným. Jednání obžalovaného s oběma věřiteli označuje zmateční stížnost mimo to jako od počátku neplatné a namítá, že o jeho neplatnosti věděl obžalovaný již tehdy, když prohlášení podpisoval. Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění. Jednání, zakládající skutkovou podstatu přečinu podle §u 485 tr. zák., spatřuje rozsudek v tom, že obžalovaný v době, kdy si již byl vědom své neschopnosti platiti, totiž dne 25. února 1924, dal Vilému P-ovi, jemuž byl dlužen 3.090 Kč, na tento dluh karetu v ceně 1.200 Kč a vůz v ceně přes 2.000 Kč a napsal mu prohlášení, že tyto věci patří P-ovi až do úplného zaplacení dluhu a že dne 13. dubna 1924, tedy v době, kdy vyrovnací řízení bylo již v proudu, podepsal Arnoštu Š-ovi, jemuž dlužil 1.500 Kč, prohlášení, v němž potvrdil, že kůň, jehož si Š. vybral v jeho konírně, je skutečně vlastnictvím Š-ovým. Rozsudek dospívá k závěru, že v době, kdy oni dva věřitelé naléhali u obžalovaného na zaplacení svých pohledávek, obžalovaný, který dobře znal svůj nepříznivý majetkový stav, byl si toho vědom, že vzhledem k nepatrným aktivům není možno, by bez poškození ostatních věřitelů dostalo se P-ovi a Š-ovi úplného zaplacení, že tedy svým jednáním ostatní věřitele poškozují, obzvláště, když Š-ovi podepsal ono prohlášení v době, kdy vyrovnací řízení bylo již v proudu. Rozsudek bře za prokázaný i úmysl obžalovaného, směřující ke zkrácení ostatních věřitelů.

Byť by i snad mohlo býti pochybno, zda oněmi prohlášeními bylo převedeno vlastnictví k věcem, na něž se prohlášení vztahovala, na Vi-

léma P-a a Arnošta Š-e, nelze z toho ve prospěch stěžovatelův nic vyzovovati. Právním statkem, chráněným předpisem §u 485 tr. zák. jest právo věřitelů dlužníka, který se stal neschopným platiti, na zásadně stejnoměrné uspokojení jich pohledávek v úpadku, po případě v řízení vyrovnávacím. K označení trestné činnosti podle §u 485 tr. zák. používá zákon na rozdíl od ustanovení, vztahujících se na jiné delikty úpadkové (§§y 205 písm. a), 205 písm. b), 486 čís. 1 a 2 tr. zák.) jediného, zároveň zcela všeobecného, blíže nevymezeného pojmu »nadržování«. Nadržováním jest rozuměti každé jednání, jímž postavení věřitele může býti zlepšeno oproti postavení, jež by měl v úpadkovém nebo vyrovnávacím řízení, kdyby k dotyčnému jednání nebylo bývalo došlo. I kdyby ona prohlášení se posuzovala jako prostředky, jimiž by bylo věřitelům, jímž byla vystavena, usnadněno, by své nároky snáze uplatňovali, jest v jejich vystavení spatřovati nadržování po rozumu onoho zákonného ustanovení. Trestnost takového jednání není vyloučena ani tím, že snad jde o jednání podle příslušných zákonných předpisů neplatné nebo právně neúčinné a že mu za řízení úpadkového nebo vyrovnacího lze s úspěchem odporovati. (Rozhodnutí býv. zrušovacího soudu vídeňského čís. 4480.) Že zejména strany, účastněné na onom jednání obžalovaného v souzeném případě pojímaly jednání to zcela opravdově a vyzovovaly z něho všecky důsledky, směřující k uplatnění nároků, k jichž založení směřoval podle rozsudkového zjištění i úmysl obžalovaného, je patrné z toho, že podle spisů o vyrovnacím řízení, věřitelé P. a Š. učinili ve dnech 16. a 22. dubna 1924 u vyrovnacího soudu návrh na vyloučení oněch věcí z vyrovnacího řízení, dovolávající se prohlášení obžalovaného ze dne 25. února a 13. dubna 1924 jako důkazu správnosti svého tvrzení, že věci ty jsou jejich vlastnictvím, dále z toho, že Š. ještě po té, kdy se vyrovnací správce podáními ze dne 6. května 1924 byl prohlásil proti navrženému vyloučení oněch věcí, ohlásil dne 12. května 1924 své vlastnické nároky, po případě zástavní právo ke koni, o nějž jde. Jak zjišťuje i napadený rozsudek, bylo arci vyrovnání, přijatému věřiteli s vyrovnací kvotou 36%, usnesením krajského soudu v Olomouci ze dne 27. září 1925 potvrzení podle §u 50 čís. 3 vyr. ř. odepřeno právě proto, že, jak bylo zjištěno, obžalovaný snažil se proti ustanovení §u 47 vyr. ř. zajistiti věřiteli Arnoštu Š-ovi zvláštní výhodu na místě kvoty ku škodě ostatních věřitelů. Zmateční stížnost není tudíž v právu především, pokud snaží se dovoditi, že věřitelům P-ovi a Š-ovi nebyly jednáním obžalovaného poskytnuty žádné výhody oproti ostatním věřitelům a že důsledně nemohli tito věřitelé oním jednáním ani býti poškozeni, že tudíž jde o pouhý vzhledem k této své nezpůsobilosti beztrestný pokus přečinu podle §u 485 tr. zák. Že věci zůstaly i nadále v »držení« obžalovaného, jak se uvádí ve stížnosti, rozsudek nezjišťuje (§ 288 čís. 3 tr. ř.). Než ani v tom případě, že zůstaly věci ty i po oněch prohlášeních obžalovaného u něho, nemění se nic na povaze jednání obžalovaného jako nadržování oběma věřitelům ve smyslu §u 485 tr. zák., neboť dalším ponecháním věcí u obžalovaného bylo ohledně nich založeno v jeho osobě pouhé constitutum possessorium, které samo o sobě právnímu přechodu vlastnictví na ony věřitele nebylo na překážku.

Trestný čin byl obžalovaným spáchán a zároveň také dokonán tím, že, dav P-ovi na svůj dluh karetu a vůz a dovoliv Š-ovi vybrati si koně, napsal a podepsal jim zároveň ona prohlášení ze dne 25. února a 13. dubna 1924. Nemohl tudíž obžalovaný trestnost svého jednání, pokud jde o nadržování P-ovi, již dodatečně odčiniti tím, že, jak zdůrazňuje zmateční stížnost, karetu, vůz i koně přihlásil za vyrovnacího řízení, totiž v seznamu svého jmění, přiloženém k žádosti o zavedení vyrovnacího řízení ze dne 2. dubna 1924 jako svůj majetek. Zmateční stížnost namítá tudíž neprávem, že obžalovaný tímto svým krokem ustoupil dobrovolně od pokusu. Pokud však spatřuje zmateční stížnost v témž projevu obžalovaného skutečnost, nasvědčující tomu, že obžalovaný neměl při onom svém prohlášení ze dne 25. února 1924 úmyslu, poškoditi ostatní své věřitele, neuplatňuje ani důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř., ani kteréhokoli z ostatních důvodů zmatku, uvedených v témž §u, nýbrž brojí jen způsobem podle §§ů 258, 288 čís. 3. tr. ř. nepřípustným proti přesvědčení nalézacího soudu a na přesvědčení tom založenému, v rozhodovacích důvodech řádně odůvodněnému rozsudkovému zjištění, že si obžalovaný nejen byl toho vědom, že svým jednáním ostatní věřitele poškozuje, nýbrž i že směřoval ke zkrácení jich jeho úmysl. Na trestný čin, spáchaný obžalovaným tím, že nadržoval svému věřiteli Š-ovi, se však námitka ta vůbec nehodí již proto, že tento čin byl obžalovaným spáchán podle rozsudkového zjištění teprve v dubnu 1924 a zejména ono prohlášení obžalovaného pochází až z 13. dubna 1924, kdežto k přihlášce koně za vlastnictví obžalovaného došlo již dne 2. dubna 1924. Je na bíledni, že tento projev obžalovaného nemůže naprosto přijíti v úvahu jako dobrovolné ustoupení od pokusu trestného činu, spáchaného jím teprve později. Z předchozích úvah je však zároveň patrné, že námitky zmateční stížnosti jsou bezdůvodny také tehdy, byly-li by pojmány jako výtky důvodu zmatečnosti podle čís. 5 §u 281 tr. ř., totiž neúplnosti rozsudku, spočívající snad v tom, že rozhodovací důvody ponechávají nepovšimnutými skutečnosti, zdůrazňované zmateční stížností, že totiž jednak kareta, vůz i kůň zůstaly i na dále v držení (detenci) obžalovaného, jednak obžalovaný přihlásil věci ty v seznamu svého jmění ze dne 2. dubna 1924. Nejdeť tu o skutečnosti rozhodné ve smyslu čís. 5 §u 281 tr. ř. Bylo proto zmateční stížnost zavrhnouti jako bezdůvodnou.

Čís. 2504.

Ideální souběh zločinu §u 83 tr. zák. se zločinem §u 85 písm. a) tr. zák. a přestupky §§ů 411, 431 tr. zák.

(Rozh. ze dne 9. října 1926, Zm II 180/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 2. března 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločiny podle §§ů 81, 83, 85 písm. a), 99 tr. zák. a přestupky podle §§ů 411 a 431 tr. zák.